

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

בפני כב' השופט נמרוד פלקס, סגן הנשיא

התובע/האב

פלוני

ע"י ב"כ עוה"ד שירה דרורי סאלם

נגד

הנתבעת/האם

פלונית

ע"י ב"כ עוה"ד אורלי אסולין אברמון

פסק דין

- 1
- 2 1. תביעת אב להרחבת זמני השהות הקיימים, כך ששלושת ילדי הצדדים ילונו אצלו גם במוצ"ש,
- 3 בסופ"ש בו הם שוהים עמו, אחת לשבועיים. התביעה הוגשה כנגד אם הקטינים, עמה ניהל
- 4 האב קשר של ידועים בציבור משך כעשור, עד לפרידתם בשנת 2012, לאחר שנולדו להם
- 5 שלושת ילדיהם, ה. - שעוד כחודש ימים ימלאו לה 17 שנים, י. - בן ה - 15 ותשעה חודשים,
- 6 ונ. - בן 12 ושמונה חודשים.
- 7
- 8 2. התביעה דן, כפי שהוגשה במקור, הייתה תביעה לקביעת משמורת משותפת, תוך הרחבת
- 9 זמני השהות הקיימים כך שילוו אצל האב בנוסף למצב הקיים (פעמיים בשבוע בימי שני
- 10 וחמישי וכל סופ"ש שני לסירוגין), גם במוצ"ש בשבתות בהן שוהים הילדים עמו, וכי יתווסף
- 11 יום נוסף אחת לשבועיים בו יהיו עמו הילדים; התביעה הוגשה במקביל לתביעת האב לביטול
- 12 ולחילופין להפחתת מזונות בהליך הקשור (תלה"מ 18-12-34738) - הליך בו ניתן פסק דין
- 13 מוסכם ביום 3.1.21; האם מצדה התנגדה להרחבה כלשהי של זמני השהות הקיימים, לנוכח
- 14 טענותיה בדבר התנהלות האב, שאינו מכיר במקומה כאם הקטינים ואשר תביעתו הוגשה אך
- 15 כקרדום לחפור בו (סעיף 18 לכתב ההגנה); כך שלשיטתה בנסיבות דן לא יהא בהרחבת זמני
- 16 השהות של הילדים עם האב לשרת את טובת הילדים, אלא דווקא להרע את מצבם.
- 17
- 18 3. ביום 12.1.20 הוגש תסקיר מטעם עו"ס לסדרי דין ובו המליצה העו"ס על הותרת המשמורת
- 19 בידי האם וזמני השהות הקיימים על כנם; עוד המליצה על דרכי ההתערבות הטיפולית
- 20 המומלצות בעניינם של כל אחד מהקטינים; על דרכי התקשורת שמצופה כי יתקיימו בין
- 21 ההורים; ובנוסף, בהתאם להמלצת ועדת התסקירים שהתקיימה בעניינם של הצדדים ביום
- 22 3.12.19, ציינה העו"ס כי היא רואה חשיבות במינוי אפוטרופוס לדן עבור שלושת הילדים.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

4. האב התנגד אמנם להמלצות התסקיר בדבר הותרת זמני השהות הקיימים על כנס וביקש לחקור את העו"ס על תסקירה, תוך שהותיר את סוגיית מינוי אפוטרופוס לקטינים לשיקול דעת בית המשפט (הודעות האב מהימים 22.7.20, 6.7.20). יחד עם זאת, במסגרת סיכומיו מיום 3.3.21 שהוגשו לאחר הדיון בו נחקרה לבקשתו העו"ס על תסקירה, נראה כי לא עמד עוד על קביעת משמורת משותפת והרחבת זמני השהות להם עתר בתביעתו המקורית, כאשר הוא טען בשפה רפה, על פני סיכומים שמנו 5 סעיפים קצרים בלבד (על אף שעתר להארכת פרק הזמן שנקצב לשם הגשתם), כי "נכון וראוי לילדים משמורת משותפת או לכל הפחות שתתווסף לינת הילדים במוצ"ש אחת לשבועיים כאשר הילדים אצלו בשבת", הרחבה אשר לדבריו תביא לכך שלילדים יהיה נוח ורגוע יותר בכל סוף שבוע; תוך שהוא הותיר את עניין מינוי אפוטרופוס לדין לשיקול דעת בית המשפט.

5. האם ביקשה לדחות התביעה מאחר שנסיבות המקרה אינן הולמות הרחבת זמני השהות והסדר של משמורת משותפת, עת האב לא הוכיח שינוי נסיבות המצדיק זאת, והתנהלותו שלו, המונעת בפועל מהקטינים לקבל עזרה טיפולית להם זקוקים, באופן המנוגד לאחריות ההורית המוטלת עליו כאפוטרופוס לילדיו, כמו גם התנהגותו הפוגענית והמתנכלת כלפיה והקטנתה בעיני הילדים העולה כדי ניכור הורי, הופכת אותו לבלתי כשיר להיות משמורן משותף לילדיו. בנוסף, התנגדה האם בכל תוקף למינוי אפוטרופוס לדין לקטינים, שלשיטתה רק יביא להמשך ההליך המשפטי עם מעורבות הילדים באופן העלול להחמיר את מצוקת הילדים, ולפגוע עוד יותר בתפיסת הורות האם בעיני הילדים, בפרט כאשר זהו הלך הרוח של האב כפי שהובע בפני ועדת התסקירים, כך שהדבר עלול להביא לנזק יותר מתועלת במקרה דנן. לשיטת האם עם כל הכבוד לעמדת העו"ס לעניין זה, בית המשפט אינו חותמת גומי, ונראה כי בנסיבות דנן אין זה המקרה הראוי בו יש למנות אפוטרופוס לדין לקטינים. הטעם לשמו נדרש לכאורה מינוי אפוטרופוס לדין הוא הטיפול הרגשי לבן נ., שנמנע בשל חוסר שיתוף הפעולה מצד האב וכן הוצאת הדרכונים לקטינים שנמנעת אף היא בשל היעדר שיתוף פעולה מצד האב. בעניינים אלה לא יועיל מינוי אפוטרופוס לדין, אשר ממילא הוא כלי שיש לעשות בו שימוש במקרי קיצון בלבד. לפיכך, עתרה לתת החלטה ברורה המורה לאב ליישם את המלצות המומחים כלשונן ובמועדם ולחתום על כל המסמכים הנדרשים לכך תוך זמן סביר ותוך הטלת סנקציות משמעותיות במקרה של הפרה, או לחילופין, להסמך את האם - שפעלה כל השנים ופועלת כל הזמן לטובת הילדים ומילוי צרכיהם על אף הקשיים שמערים בפניה האב - לחתום תחת האב על כל מסמך שדרוש לצורך מימוש אותן המלצות מומחים לקבוע מנגנון מובנה בהתאם לשיקול דעת בית המשפט; ולחילופין, ככל שבית המשפט יורה על מינוי אפוטרופוס לדין, יש לצמצם את הנזק בכך למשפחה ולוודא שגבולות הפעילות של האפוטרופוס ברורים ומוגדרים מבחינת אופן עבודתו, טווח הזמן המוקצב לו, והפסקת מינויו במקרה בו לא נראית תועלת בקידום ההחלטות.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

6. לאחר ששקלתי טענות הצדדים, עמדת העו"ס ושלל הראיות שבפני, מצאתי כי יש לדחות מכל וכל עתירת האב לקביעת משמורת משותפת, או למצער להרחבת זמני השהות במוצאי שבת אחת לשבועיים כאשר הילדים שוהים עמו בשבת. נסיבות המקרה דגן אינן המקרה הראוי בו יש מקום לשקול קיומה של משמורת משותפת או קיומם של זמני שהות שוויוניים לחלוטין, אך בשם עקרון "השוויון" לבדו, שממילא אינו ערך מוחלט, ויש לשאוף לקיימו מבחינה מהותית ולא פורמלית גרידא, בפרט כאשר ההליך דגן הוא הליך העוסק בדיני נפשות - ונפשות רכות, אשר חייב להיבחן ולהיות מכוון לטובת הילדים הספציפיים שבפנינו.

7. לא ניתן אפוא להסתתר אחר כסות של שוויון או לנסות לקדם סדר יום של אחריות הורית שווה, מקום בו בפועל עולה כי לא מתקיים שוויון מהותי בין ההורים. בנסיבות בהן עולה כי האב מנסה ככל יכולתו להקטין את הורות האם בעיני הילדים, ובתוך ניסיון זה פועל בניגוד לטובת ילדיו ומונע מהם לקבל עזרה מקצועית, טיפולית, לימודית או אחרת, הדרושה להם, ולמרות האמור האם אינה נכנעת, ובשל טובת הילדים סופגת את כל החיצים המכוונים כלפיה על ידי האב (הנשלחים אליה על גב הילדים), ומתמודדת באופן ראוי להערכה עם הקשיים על מנת לשמר את היציבות הנפשית של הילדים ולשמש להם עוגן ותמיכה יציבים בחייהם, תוך שהיא דואגת, למרות הכל, לשמר את דמות אביהם ולשמר הקשר ביניהם, תוך הבנת חשיבות הדמות ההורית של האב עבור ילדיו, באופן שמבטא את העובדה כי האם, בניגוד לאב, יודעת להבחין בין הסכסוך ההורי לבין טובת ילדיה; בנסיבות אלה, אין אפוא כל שוויון מהותי המתקיים בין הצדדים, אלא פער מוחשי וברור בהתנהלות ההורים ובאופן מימושם את אחריותם ההורים כלפי ילדיהם. גם העו"ס לסדרי דין העידה לעניין זה מפורשות בחקירתה כי "באמת יש נטייה יותר ויותר להמליץ על משמורת משותפת כל עוד זה אפשרי ואנחנו רואים שהילדים מקבלים מסר משני ההורים שהורה השני זה לגיטימי שמותר לאהוב את שני ההורים וזה לא יתפרש כסוג של הפנית גב להורה הראשון, זה לא המקרה לצערי הרב..." (ש' 8-10 עמ' 5 לפרוטוקול מיום 28.12.20).

8. כפי שטענה האם, נדמה כי התביעה למשמורת משותפת הוגשה בחוסר תום לב, בין היתר, על מנת לשרת את עתירת האב בהליך המקביל, להפחתת או לביטול המזונות; העו"ס פירטה בתסקירה באופן ברור ומפורט, מהם הגורמים לכך שיש להותיר את זמני השהות הקיימים על כנם ללא כל שינוי, ועיקרם הוא - שלמרבה הצער - וחרף הזמן שחלף מאז ניתן פסק הדין בעניין משמורת הקטינים (מיום 2.10.14) לא חל כל שינוי במצב הקטינים ובתקשורת שבין ההורים מיחס למצב ששרר במועד הפירוד והוביל לפסק הדין שקבע את ההסדרים הנוהגים כיום. כדברי העו"ס "מתהליך הבדיקה שנערך לצורך עריכת התסקיר עלה הרושם כי על אף שהושגה יציבות מסוימת במצב המשפחתי במהלך השנים, עוצמת הסכסוך והתחושות הקשות בין ההורים, לא פחתו במהלך השנים..." ; כפי שפורט בהרחבה בתסקיר ובסיכום

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

וועדת התסקירים שנערכה בעניינם, על אף הציפייה כי בחלוף מספר שנים מאז פרידת ההורים עוצמת הסכסוך ביניהם תפחת, לא כך הם פני הדברים במקרה זה. עד היום לא מתקיימת בין ההורים תקשורת בסיסית בכל הקשור לילדיהם, הילדים אינם חווים רגיעה, ומציאות חייהם ממשיכה להיות קשה בשל הימשכות הסכסוך בין ההורים. חברות הוועדה הביעו את דאגתן כי היעדר שיתוף הפעולה בין ההורים הביא לפגיעה מתמשכת במילוי צרכי הילדים והעלו כי במבחן התוצאה - הילדים אינם מקבלים מענה בזמן אמת, בין היתר, בנוגע להמלצות על טיפולים רגשיים ואבחונים שלא יצאו לפועל, או שהתקיימו באיחור רב ורק לאחר מעורבות משפטית. להתרשמות הוועדה, בהיעדר תקשורת בסיסית בין ההורים באופן המוביל לפגיעה קשה בילדים כאמור, **לא ניתן כלל לחשוב על משמורת משותפת אליה שואף האב**. הוועדה עמדה על מצבם הקשה של הקטינים המצויים בלב הסכסוך, אשר בחרו לצמצם את עמדתם ונמנעו משיתוף בחוויות חייהם או מתן עמדה כלשהי בפני העו"ס. התנהלות הילדים לאורך הבדיקה הייתה **קיצונית** והבליטה את המצוקה הרגשית וקונפליקט הנאמנויות בו הם נתונים, עד כדי שבתוך מצוקתה בחרה הבת ה-, באופן אקטיבי, לעזוב את הבית ולעבור למסגרת חוץ ביתית ובכך להוציא את עצמה מהסכסוך המתמשך בין הוריה. הרושם של הוועדה הוא כי הילדים זקוקים לטיפולים רגשיים שיהיו מקום ניטרלי ובטוח להתייחסות רגשית ללא מעורבות הורית. כמו כן התרשמה הוועדה כי **לאב יש השפעה רבה על הילדים** כפי שהאב העיד בעצמו בסיום הדיון בוועדה באומרו כי **"הילדים עושים כל מה שאומר להם"**. אמירה מעין זו מציבה בסימן שאלה את **"הבחירה"** של הילדים שלא להיות בקשר עם אמם כאשר הם שוהים אצל האב ושלא לשתף פעולה עם גורמי המקצוע. לאור כל האמור ובהתייחס לכך שהדברים במהלך השנים לא השתנו והדינמיקה בין ההורים נותרה קונפליקטואלית, אין מקום לשינוי הסטטוס קוו שנוצר, אליו הצליחו הילדים להסתגל במהלך השנים בזכות כוחותיהם, ובכדי שניתן יהיה לדון בבקשת האב לשינוי במשמורת וזמני השהות נדרשת רגיעה מסוימת ושיתוף פעולה בסיסי בין ההורים.

9. בנסיבות בהן אחת מהמלצות הוועדה, אשר ניתנה על בסיס הסכמות ההורים בפניה היא, כי **"ההורים יקיימו תקשורת ישירה באמצעות הדוא"ל"**. במידה ואחד ההורים פנה להורה השני בבקשה בדוא"ל ולא התקבל מענה לפנייתו, משמעות הדבר היא הסכמה לדברים שהועברו בדוא"ל שהעביר ההורה, באופן שלמעשה נותן גושפנקא למצב המתרחש בפועל כפי שתואר על ידי ההורים שניהם (ש' 22-28 עמ' 21, ש' 26 עמ' 47, ש' 18-20 עמ' 48 לפרוטוקול), הרי לנו ראייה ברורה לכך שלא מתקיימת כל תקשורת ראויה בין ההורים, ודאי לא תקשורת בריאה, ונראה כי הסכמה זו הושגה בלית ברירה, בבחינת הרע במיעוטו במצב שנוצר, וחלף מעורבות הקטינים והעברת מסרים דרכם באופן לא תקין ולא ראוי.

10. לעניין זה יש לציין, כי בנוגע להתנהלות האב במהלך השנים נערכה וועדה להערכת פוטנציאל מסוכנותו כלפי האם, אשר קבעה מפורשות את הדברים הבאים, כפי שהועלו בתסקיר מספר

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

פעמים, ולפיהם "קיימת רמת מסוכנות גבוהה של הגבר כלפי האישה"; "הגבר נחוש למדר/להנמיק ולמעשה "להעלים" את האישה מהורותה בכל דרך ובכל אמצעי וניכר כי יעשה הכל כדי להצליח. הפעולות בהן נוקט מאפשרים לו להישאר 'נקי' וללא רבב, כדי שלא ניתן יהיה לעלות על עקבותיו".

11. למעשה, לאחר בחינת אישיות ההורים באמצעות התסקיר שנכתב בעניינם בפרספקטיבה של זמן, עניין זה של "שתיקה המתפרשת כהסכמה" מצד האב, מצטייר כאותו דפוס אלים ומכוון, באמצעותו מנסה האב להסוות את מניעיו האמיתיים, ונועד למעשה לסייע לאב להיות זה שיכתיב את סדר הדברים או שהדברים יהיו תלויים בו בסופו של יום, תוך שהוא נוקט בדרכים "השקטות" - "הפאסיביות" לכאורה, בהן הוא יכול להקטין את הורות האם ומקומה בעיני הילדים, מתוך תפיסה לוחמנית ופוגענית, שאינה מתחשבת ואינה רואה את טובת ילדיו, ילדיו שלו, בהם הוא למעשה עושה שימוש על מנת להצליח במאבקו העיקש כנגד האם.

12. עם מצב דברים מעין זה לא ניתן אפוא להשלים, בפרט כאשר עקרון העל בהחלטה בהליך הנוגע לקטינים - הוא טובתם. טובת הקטינים אינה אפוא שינוי המצב אליו הצליחו חלקם איכשהו להסתגל, וזאת למצער, כל עוד אביהם - אשר לשיטתו שלו - הם עושים כדברו - ילמד לתקשר בצורה נאותה עם אמם כראוי לו ולילדיו; אלא הותרת המצב הקיים, מתוך רצון לשמר את היציבות שנוצרה במערכת המשפחתית כפי שהיא ולא לזעזע את היסודות הקלושים בהם נאחזים הילדים על מנת לשרוד את חיי היומיום הקשים בשל הסכסוך המתמשך בין הוריהם ומאבק אביהם דווקא, באמם, חרף הזמן הרב שחלף מאז פרידת הוריהם בשנת 2012.

13. לנימוק הרפה של נוחות הילדים, אותו העלה האב בעמדתו הלאקונית מיום 3.3.21 (בה ראיתי בהתאם להחלטתי מאותו היום כסיכומים שהוגשו מטעמו) לשינוי זמני השהות הקיימים ולהרחבתם ביחס למוצ"ש בלבד בשבתות בהן שוהים הילדים עמו - אין משקל רב, ואין בו ללמד על טובת הילדים הספציפיים שבפנינו, ולכל היותר נימוק זה הוא כללי ומתייחס למתכונת זמני שהות מעין זו הנקבעת מעת לעת בהליכי משמורת, אשר רלוונטי ככלל לכל המעברים הכרוכים בזמני השהות מעצם הצורך בקביעתם בנסיבות של פירוד. במקרה שבפני, ושקילת טובת הילדים שבפני, לא מדובר בשינוי זניח לכאורה כפי שביקש האב להציג זאת במהלך חקירתו את העו"ס, אלא כפי שהבהירה העו"ס בעדותה - מדובר בשינוי דרממטי שנועד לפחות מנקודת מבט האב, לשנות את מערך הכוחות בין ההורים בעיני הילדים, כדברי העו"ס בחקירתה: **"יש ניסיון לכרסם בזמני שהות של האמא עם הילדים עם מסר מאוד ברור"** (ש' 30 עמ' 4 לפרוטוקול); "...הדוחות הישנים נתנו לנו את הרצף מה קורה במשפחה לאורך השנים אבל כן נעשתה בדיקה נכון לפני שנה של כל הדברים מחדש, ר. פגשה ילדים מתבגרים שלא מסוגלים להגיד מילה על מה שקורה בביקורים, מה היו רוצים, מה יעזור להם,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

מה יקל עליהם ומה היו רוצים לשנות שזו תגובה מאוד חריגה והיא מאפיינת הורים שנמצאים בקונפליקט גבוה שהילדים מצטמצמים ובוחרים לא להיות חלק מהמאבק כדי לא לחטוף ריקושטים ולכן השינוי של מוצ"ש הוא לא שינוי קטן, הם יודעים למה הם נכנסים, הם יודעים בדיוק את החוסר הסכמות בין ההורים שלהם, זה לא שינוי סמנטי, זה שינוי שידרוש מהם הסתגלות מחדש ויותר מזה, יש גם את המסרים שמועברים בשינוי הזה וזה חלק מהמאבק בין ההורים, הרצון לתת להם מסר אבא ואמא שווים בדיוק, אמא התפקוד שלה לא טוב, הם מכירים את הדברים האלה" (ש' 20-28 עמ' 4 לפרוטוקול).

14. לעניין זה, אכן לא ניתן להתעלם משתיקתם הרועמת של הילדים בהליך הכנת התסקיר, כמו גם בחירתה האקטיבית של הבת הגדולה ה., לצאת ללמוד בפנימייה על מנת לנתק עצמה מהסכסוך הקשה בין הוריה. שתיקה רועמת זו של הילדים ונקיטת עמדה ברורה להימנע מהסכסוך בין ההורים, אינה אלא זעקה צורמת וקשה של הילדים, הפותחת צוהר לעולמם והקשיים עמם הם נאלצים להתמודד בחיי היום יום, בעל כורחם, מזה מספר שנים, כאשר על פי דיווחי העו"ס, לא נראה האור בקצה המנהרה, והסכסוך לא מרפה את ידיו, אלא נותר בעינו, באותן עוצמות, מעת הפירוד ועד היום.

15. נמצא אפוא, כי טובת הילדים במצב הדברים כיום מחייבת להותיר לפי שעה ולמצער, את זמני השהות ומשמורת הילדים על כנם, באופן שישמר את הסטטוס קוו שנוצר ואפשר עד כה יציבות ורגיעה מסוימת בחיי הילדים. בנסיבות בהן טובת הילדים מובילה למסקנה האמורה, וביתר שאת מקום בו לא עלה בידי האב להוכיח שינוי נסיבות כלשהו, שיצדיק את שינוי מתכונת זמני השהות והמשמורת כפי שנקבעו בפסק הדין, אני דוחה את התביעה שבפני.

16. אלא שכאן לא מסתיימת הכרעתי בהליך דנן, שהרי במצב הדברים המתואר בתסקיר ולנוכח מצבם הרגשי הקשה של הילדים המשתקף מהתנהגותם והיעדר שיתוף הפעולה שלהם במהלך הכנת התסקיר, מתעוררת מאליה השאלה - האם יש להותיר את המצב הקיים על כנו **שמא יש לצמצם דווקא את זמני השהות של הילדים עם האב**; אלא שאפשרות זו שנראה כי לא בכדי הועלתה כחלופה שלישית על ידי העו"ס בתסקירה, למרות שכלל לא התבקשה על ידי מי מההורים במסגרת ההליך הנוכחי, נשללה על ידי העו"ס, לאור התנגדות האב ולאחר שהאם הבהירה כי לא עתרה לכך במסגרת ההליך דנן (על אף שעתרה לכך בעבר), ונדמה כי אין להתפלא על כך, מקום בו העו"ס ציינה מפורשות את חששה לפיו "לאור המידע שעלה במסגרת תהליך הבדיקה עלה חשש ממשי כי צמצום זמני השהות של האב עם הילדים יגרם להסלמה נוספת בסכסוך בין ההורים ובתוך כך תעמיק עוד יותר את מצוקת הילדים" (ראו: חלופה 3 שנבחנה על ידי העו"ס בתסקירה).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

17. לכל אורך התסקיר, ויש לציין כי גם משך ההליכים שבין הצדדים, ניתן להתרשם מאופייה של האם כהורה מיטיב לילדיה, אשר מבקשת, למרות כל הקשיים שהאב מערים בפניה, להיות קשובה לצרכים השונים של ילדיה ולפעול בהתאם לטובתם. בניגוד לאב, היא מכירה בחשיבות הקשר של הילדים עם אביהם ובמהלך השנים ביקשה לשמור על דמות האב בעיני הילדים למרות התוקפנות של האב כלפיה. האם נמצאת בקשר רציף עם מסגרות החינוך השונות של הילדים ומשתפת פעולה באופן מלא עם גורמי החינוך והטיפול במסגרות.

18. עיון מעמיק בתסקיר מעלה כי ההתייחסות הקטגורית של העו"ס בתסקירה אל שני ההורים כיחידה אחת, **"בין ההורים קיים חוסר אמון חריף בגינו פועלים לעיתים בדרכים הפוגעות בילדים. ההורים מתקשים להגיע להסכמות בעניינים הקשורים לילדים ... בין ההורים לא מתקיימת תקשורת ישירה ..."**; **"מדובר בהורים אוהבים ומסורים לילדיהם ..."**; אינה מתיישבת עם המשך דבריה ועם ההבדלים הבולטים במאפיינים ההוריים של הצדדים.

19. העו"ס עמדה על כך שעל אף היות האב דמות דומיננטית ומשמעותית בחיי הילדים, עלה הרושם, כי לאב **יחס סימביוטי לילדיו** והוא מתקשה לזהות ולהבחין בין רגשותיהם וצרכיהם ובין רגשותיו וצרכיו שלו. כמו כן עלה החשש, כי הוא **מתקשה להפריד בין הסכסוך הזוגי הכספי עם האם ובין אחריותו ההורית**, כך שלדוגמה, גם היום **הילדים לא מצויים בקשר עם אמם במהלך השהות אצל אביהם וניכר כי מועבר מסר כי הדבר אינו מקובל עליו והילדים נמנעים מהעלאת סוגיות שעלולות לעורר מתח נוסף**. על אף היותו של האב בקשר רציף עם מוסדות החינוך נאמר, כי הוא **מתקשה לתת אמון בצוותים החינוכיים והטיפוליים במסגרות ולשתף עמם פעולה באופן מלא**. קושי זה אפיין את התנהלות האב מול גורמי הטיפול והחינוך השונים שביקשו לסייע לקטינים מאז פרוץ הסכסוך, ולא אחת במהלך השנים, אך אף שהביע את הסכמתו למענה כזה או אחר עבור ילדיו, **בפועל התנהלותו היא שמנעה לבסוף את מתן הטיפול והעזרה הנדרש לילדיו**. עוד נאמר, כי בניגוד לאם, ועל אף הזמן הרב שחלף מאז הפרידה האב עדיין מתקשה לקבל את מקומה בחיי הקטינים, בשיחות עמו הוא תיאר בזלזול את הורותה וביקש להקטין את מעורבות וחשיבות הקשר של האם והילדים. במהלך השנים **אירעו מצדו מספר תקריות אלימות כלפי האם בנוכחות הילדים** עת נפגשו באקראי במוסדות החינוך; והרושם הוא, כי גם אם האב אינו אומר לילדיו את הדברים מפורשות, **הילדים חשופים לעמדותיו ותחושותיו הקשות כלפי אמם** ובפועל חוששים להזמין את האם לאירועים בבית הספר כאשר ידוע להם שהאב יהיה נוכח, בשל חששם מתגובת האב.

20. ממעורבות גורמי הטיפול במהלך השנים עולה, כי האב לא נרתם לתהליך הטיפולי שהומלץ עליו ואף פעל למנוע מהילדים קבלת עזרה טיפולית או חינוכית (דיווח של מנהל התחנה לטיפול בילד ובנוער, מר XXX, למשרד הרווחה בינואר 2016); חרף המלצות וועדת תכנון

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

טיפול שנערכה לילדים בנובמבר 2016 משלא ניתן היה לרתום את האב לתהליך הטיפול, עלה חשש כי התנגדותו תחבל בכל הליך טיפולי שיחל בניגוד לעמדותיו ותעמיק את מצוקת הילדים, ומשכך הוחלט שלא לפנות בעניין לבית המשפט.

21. הפער הניכר בין אחריותם ההורית של הצדדים, ולמצער, תפיסת כל אחד מהם את אחריותו ההורית כלפי ילדיו, התנהלות האב לאורך השנים מאז הפירוד ביניהם, וטיב היחסים בינו לבין האם, הביאו לכך שבפועל הילדים לא הסתייעו בטיפולים רגשיים אשר ניתן והיה בהם לסייע להם לצלוח את הקושי היומיומי אשר נכפה עליהם להתמודד עמו בשל מאבקו העיקש של אביו באמם.

22. לפיכך, מובנת עמדת העו"ס אשר המליצה בעקבות ועדת תסקירים למנות אפוסטרופוס לדין לקטינים, לצורך מעקב אחר יישום ההמלצות, פניה לבית המשפט מטעם הילדים מקום בו ההמלצות לא מיושמות, ולשם השמעת קולם של הילדים בהליכים המתקיימים בעניינם בבית המשפט בשל הסכסוך בין ההורים. לעמדת ועדת התסקירים, בניגוד לדברי האם, ההמלצה לעניין זה לא נועדה להקטין את מקומה, אלא להביא לכך שהילדים יקבלו את המענים להם נזקקים, אשר מבחן התוצאה מראה, כי לא קיבלו בעטיו של הסכסוך בין ההורים.

23. דא עקא, על אף ההיגיון המעשי לכאורה בפתרון מעין זה, אשר אינו שולל מושגית, וייתכן שעשוי להתאים במקרים אחרים; סבורני, כעמדת האם, כי **בנסיבות המקרה דנן**, פתרון מעשי מעין זה שהוצע על ידי ועדת התסקירים, לא רק שאין בו להביא תועלת רבה לילדים הספציפיים שבפני ולמערכת המשפחתית בכללותה, אלא ייתכן כי יהיה בו אף להביא לפגיעה במערך היחסים בין ההורים ובסופו של יום אף בטובת הילדים, כפועל יוצא מכך. אבאר.

24. נקודת המוצא היא כי על ההורים החובה והזכות לדאוג לצורכי ילדיהם במסירות, וצמודה לה הרשות להחזיק בילדיהם הקטינים. להורים נתונה זכות לאוטונומיה ופרטיות בגידול ילדיהם השוללת, ככלל, התערבות של גורמים חיצוניים ביחידה המשפחתית. ראו: ע"א 577/83 **היועמ"ש נ' פלונית**, פ"ד לח(1) 468, 461 (1984); רע"א 5587/97 **היועמ"ש נ' פלוני (קטין)**, פ"ד נא(4) 860, 830 (1997) (להלן - "**עניין פלוני**"); ע"א 2266/93 **פלוני, קטין נ' פלוני**, פ"ד מט(1) 235, 221 (1995). עם זאת האוטונומיה של ההורים בגידול ילדיהם אינה מוחלטת. היא כפופה לצרכי הילד, לטובתו ולזכויותיו. לפיכך "**במצבים מסוימים, צומחת מן החובה לפעול לטובת הילד ולהגנת שלומו הגופני והנפשי זכותה וחובתה של המדינה לפעול באופן אשר יש בו התערבות ופגיעה באוטונומיה האמורה**". ראו: עניין פלוני בעמ' 860-861. סמכות זו של רשויות המדינה להגן על עניינם של קטינים לובשת צורות שונות. מינוי אפוסטרופוס לדין יעשה מקום בו רואה בית המשפט, כי בלהט הסכסוך בין ההורים, זונחים הללו לעיתים את טובת ילדיהם. ראו: רע"א 352/80 **צוקרמן נ' צוקרמן**, פ"ד לד(4) 689 (1980) (להלן - "**עניין**").

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

- 1 **צוקרמן**; רמ"ש (ת"א) 56163-06-17 י.ל. נ' ע.ל. (2017); ע"א 878/96 **פוזילוב נ' פוזילוב**,
2 פ"ד נ(5) 208, 214 (1997); (להלן - "**עניין פוזילוב**"); י" כהן "מעמדו העצמאי של הקטין בדיני
3 המשפחה - תהליכים, מגמות ודרכים לאיזון מחודש", **משפטים מא** (יוני 2011) 255, 305.
4
5 25. בכלל זה באות אף נסיבות בהן במהלך הסכסוך "מוחק" מי מההורים את דמות האחר, או
6 שכאשר קיימים ביניהם פערי כוחות גדולים, המאפשרים לאחד מהם לתת את הטון ולשלול
7 הלכה למעשה, או למצער להקטין, את דמות ומקום ההורה האחר בחיי הילד. נסיבות מעין
8 אלו עשויות להצדיק מינוי אפוטרופוס לדין, אשר יאזן את פערי הכוחות שבין ההורים לטובת
9 הילדים, בכדי שלשני ההורים יינתן מקום בחיי הילד. זאת בראש ובראשונה לטובת הילד, עת
10 הדעת נותנת שלשם התפתחותו התקינה נזקק הילד לשני הוריו. ראו לעניין זה החלטתי בתנ"ז
11 (י-ם) 1069-04-16 **פקיד סעד לחוק נוער נ' ג'** (2018).
12
13 26. יחד עם זאת, מינוי אפוטרופוס לדין עבור קטינים במהלך תביעה משפטית המתחוללת בין
14 הוריהם, ששניהם לכאורה בעלי מסוגלות הורית, לא נעשה באופן תדיר. במצב דברים כזה,
15 יש לשקול העניין בזהירות המתבקשת, ורק לאחר שבפני בית המשפט תיפרש התמונה המלאה
16 והמקיפה מטעם כל הגורמים המעורבים, ולאחר שישתבר לבית המשפט, כי טובת הקטינים
17 עלולה להיזנח במסגרת המאבק שניטש בין הוריהם. ראו: רמ"ש (חיפה) 60908-01-19 **פלוני**
18 **נ' אלמונית** (2019); רמ"ש (ת"א) 56163-06-17 י.ל. נ' ע.ל. (2017).
19
20 27. לבית המשפט הסמכות למינוי אפוטרופוס לדין במקרים שבהם לדעתו קיימים ניגודי
21 אינטרסים בין ההורים או מי מהם לבין הקטין, שמונעים מההורים מלייצג את האינטרסים
22 האובייקטיביים של הקטין כסוגיה בפני עצמה ובנפרד מהאינטרסים האישיים של ההורים
23 עצמם, מכוח הוראת סעיף 68 **לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות**, תשכ"ב-1962, כפי
24 שקבע בית המשפט העליון בעניין פוזילוב: "**מכוחה של הוראה זו ניתן למנות לקטין**
25 **אפוטרופוס לדין אשר ייצג את עניינו בבית המשפט, ויפעל על פי הוראות בית המשפט. ייצוג**
26 **זה חשוב בכל אותם מקרים בהם קיימת תשתית עובדתית לכך כי במאבק בין ההורים -**
27 **המשמשים אפוטרופוסים טבעיים לילדיהם - עשויה טובת הקטין להיזנח. והרי טובת**
28 **הילדים היא העיקר. חשש כזה קיים בענייננו**". ראו גם: רמ"ש (י-ם) 57001-09-11 **ג' נ' ר'**
29 (2012); כפי שהבהירה לעניין זה כבוד השופטת בן עתו בעניין צוקרמן: "**הורים מסוכסכים -**
30 **אפילו הורים טובים הם - פועלים לפעמים בניגוד לטובת ילדיהם ... במקרים אלה מוטב**
31 **למנות לילדים אפוטרופוס אד הוק שייצג את האינטרסים שלהם**". שם, בעמ' 692.
32
33 28. במקרה דנן אמנם במבחן התוצאה אין הילדים מקבלים מענה טיפולי אשר נאמר, כי נזקקו
34 לו; אך זאת לא בשל זניחת טובתם בלהט הסכסוך, אלא כתוצאה ממעשים מכוונים מצד
35 האב, חרף ניסיון בלתי נלאה של האם להתמודד בצורה המיטיבה ביותר עם הקטינים, באופן

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

שלעיתים נמנעה לעתור לבית המשפט בעצה אחת עם רשויות הרווחה, לאחר שעלה כי התנגדות האב תחבל מראש בהליך הטיפול לו נזקקים הילדים, ובכך רק תעמיק את מצוקת הילדים. ראו: הדברים האמורים לעניין זה בסוף עמוד 5 לתסקיר.

29. מהתסקיר עולה, כי האם עברה תהליך במהלך השנים. לאחר הפרידה חוסר ביטחונה והיעדר כוחות הקשו עליה להתמודד עם המציאות המשפחתית שנוצרה, זאת לצד התנהלות כוחנית של האב אשר שחקה את דמות האם ופגעה בסמכותה ההורית בעיני הילדים. עם זאת בשנים האחרונות האם התחזקה באופן ניכר, לאחר שפנתה לקבלת עזרה ועברה תהליך משמעותי. יחד עם זאת, על אף השינוי הפנימי שחל באם, חששה, כי האב ידחק אותה מחיי הילדים ממשיך לערער את האם גם כיום, כאשר לדברי העו"ס חשש זה אינו מופרך לאור אמירותיו הקשות של האב כנגד האם. (ראו החלק בתסקיר המתייחס למאפיינים הוריים של האם).

30. לחשש זה נמצא תימוכין גם בהתנהלות האב בוועדת התסקירים האחרונה שהתקיימה בעניינם. כפי שנאמר בסיכום הדיון "הוועדה התרשמה כי בכל הקשור לצרכי הילדים, לא אחת, האב בוחר לקבל חוות דעת נוספת מגורמי מקצוע נוספים "מטעמו", גם כאשר אין בכך צורך, וכאקט לעומתי כנגד מעשי האם. באופן זה האב מערער על שיקול דעתה ההורי של האם תוך שהוא נמנע מלקיחת החלטות הוריות בסיסיות. ניכר היה כי הקונפליקט הוא שמעצב את השיח בין ההורים ובמצב דברים זה נוצרת הימשכות בהליכים באופן המעכב ואף מונע מתן מענה לצרכי הילדים. כמו כן הוועדה התרשמה כי לאב השפעה רבה על עמדת הילדים, כפי שהאב העיד בעצמו בסיום הדיון בוועדה באומרו כי "הילדים עושים כל מה שאני אומר להם". אמירה זו מציבה סימן שאלה לגבי "הבחירה" של הילדים שלא להיות בקשר עם האם כאשר שוהים אצל האב ושלא לשתף פעולה עם גורמי המקצוע".

31. ביטוי בולט להתנהלות האב כלפי האם וניסיונו להקטינה בכל דרך, עולה מפורשות גם מעמדת האב לעניין מינוי אפוטרופוס לדין, כפי שהוצגה בפני ועדת התסקירים: "האב טען תחילה כי לא גיבש עמדה בנושא ועליו לבחון את הדברים. משהאם הביעה את התנגדותה, האב טען כי המינוי חיובי עבור הילדים ואכן יסייע לאור חוסר התפקוד ההורי של האם".

32. הנה כי כן, חשש האם בדבר השימוש שהאב עלול לעשות במינוי אפוטרופוס לדין לקטינים אינו תלוש מהמציאות, אלא מתיישב עם עמדותיו והתנהלותו הלוחמנית והאלימה (על אף היותה "שקטה") כלפיה במהלך כל השנים. כך שפתרון מעין זה בנסיבות דנן עלול אך לשרת את האב ככלי במלחמתו נגד האם, ואף להצטייר "כפרס" עבור מי שמבקש להקטין את מעמדה בעיני הילדים, ובכך יצא החוטא נשכר.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

33. העו"ס הודתה, כי השאלה האם מינוי אפוסטרופוס לדין לקטינים במקרה דנן תשרת את טובת הילדים, שמא תגביר דווקא את חוסר הביטחון שלהם ותסמן להם שההורים אינם אחראים לשלומם ובטחונם, תלויה באופן בה תיושם בפועל - "זה מאוד תלוי מה ההורים יגידו להם. אני בטוחה שהאפוסטרופה לדין תגדיר להם את התפקיד שלה ... אם ימממו להם שזה בא בגלל שהאם לא תפקדה ...", "בוודאי שיש" אפשרות כזו (ש' 23-15 עמ' 10 לפרוטוקול).

34. העובדה שהילדים אינם מקבלים מענים טיפוליים ואחרים הדרושים להם על פי המלצות הגורמים הרלוונטיים, אינה תוצאת זניחת טובתם בעטיו של הסכסוך בין ההורים, אלא תוצאת התנהלותו הכוחנית והאלימה של אביהם כנגד אמם, והעובדה כי האב עושה שימוש בילדיו בניגוד לטובתם לטובת מאבק עיקש זה!! לעניין זה העו"ס אישרה בעדותה, כי האב ולא האם, הוא אשר לא מיישם את המלצות הועדה והמומחים, הוא אשר לא נרתם לתהליך ואף פעל למנוע מהילדים קבלת עזרה טיפולית וחינוכית, וכי התנהלות זו של האב היא שתחבל בכל הליך טיפול ומעמיקה את מצוקת הילדים (ש' 30-25 עמ' 5; ש' 6-1 עמ' 6 לפרוטוקול); בנסיבות אלה, הרי שלא מצאתי, כי יש מקום להידרש לכלי של מינוי אפוסטרופוס לדין לקטינים, שיש בו משום התערבות בתא המשפחתי בנסיבות בהן אחד מההורים הוא אשר מסכל את המענים לקטינים, בעוד ההורה האחר עושה כל שביכולתו להעניק להם אותם טיפולים, למרות הקשיים והמעקשים שניצבים בפניו.

35. המסר של העו"ס לאם לפיו "אנחנו לא רוצים לפגוע בהורות שלה אלא לעזור לה מול הכוח הכבד שאיתו היא מתמודדת" (ש' 14-13 עמ' 10 לפרוטוקול), אף אם יפה למקרים אחרים בהם ממונה אפוסטרופוס לדין לקטינים, אינו נכון במקרה דנן בו מדובר באם מיטיבה ואיתנה אשר עושה ככל שביכולתה למען סיפוק צרכי ילדיה; ודוק, בנסיבות דנן, בהן הורה אחד ממלא אחר כל חובותיו וזכויותיו ההוריות על פי הדין, בעוד ההורה האחר לא ממלא אחר חלקן ומנסה לטרפד את אחריותו ההורית של ההורה האחר, רק בשם מאבקו בהורה האחר, ומבלי להתחשב בטובת ילדיו, יש ליתן מענה שונה לקושי שנוצר, ועל כך אפרט להלן.

36. העו"ס הודתה בהגינותה, כי אף היא "לא בטוחה שאפוסטרופוס לדין זה הפתרון אבל צריך פתרון..." (ש' 10-3 עמ' 9 לפרוטוקול). פתרון שיביא לכך שהילדים יקבלו את המענים הטיפוליים, הרפואיים והחינוכיים להם הם נזקקים בזמן סביר וללא הערמת קשיים מיותרים וניסיון לערובם בסכסוך בין הוריהם בעל כורחם, נדרש ואף חיוני בנסיבות שנוצרו ולנוכח מצוקתם כמתואר בתסקיר.

37. האם בסיכומיה ביקשה להסמיכה, לחתום באופן בלעדי על כל מסמך הדרוש לצורך מימוש המלצות מומחים בעניין הקטינים וקביעת מנגנון מובנה לעניין זה, בהתאם לשיקול דעת בית המשפט. יוער כי הצעה מעין זו עלתה על ידי האם כבר במסגרת בקשתה מיום 26.9.19. אמנם,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

בקשה זו הוגשה גם בנוגע לצרכים ספציפיים כגון טיפול אורתודנטי לה. והוצאת דרכונים, אך על פי האמור בה, נועדה לאפשר לילדים מתן טיפולים רגשיים, אבחונים ועזרה לימודית, באופן כללי (הרישא לבקשה בעניין הילדים מיום 26.9.19 וכן סעיפים 16-24 לבקשה; וכן סעיף 17 לתגובת האם מיום 3.11.19); עוד יצוין לעניין זה כי בתגובתו מיום 8.10.19 לא מצא האב לנכון להתייחס לעתירת האם החלופית בהקשר זה ואך הכחיש באופן כללי את הצורך במתן עזרה לימודית ורגשית לילדים, באשר לטענתו מצב הילדים הוא "מצוין" "ואין צורך להעמיס על הילדים בטיפולים ואבחונים מיותרים", וממילא יש להמתין להמלצות התסקיר שאמור להיות מוגש בעניינם, תוך שהסכים להנפקת דרכונים לילדים בתנאי שאלה יופקדו בבית המשפט וכן הביע הסכמתו לטיפול האורתודנטי לבת ה. אולם דרך קופת החולים.

38. כפי שטענה האם בתגובתה מיום 3.11.19 נראה שתפיסת האב, באשר למצב הילדים ולצרכיהם בעזרה רפואית וחינוכית, אינה עולה בקנה אחד עם המלצות הגורמים המקצועיים שליוו את המשפחה משך השנים - כאשר בפועל עולה כי האב מטרפד את מתן העזרה לה זקוקים ילדיו בניגוד לטובתם, ובמסגרת מאבקו כנגד האם.

39. האב הודה, כי "האם זמינה לילדים", ובכל הנוגע לאבחונים " ... אם היא מבינה בזה יותר וזה המקצוע שלה אני סומך עליה שהיא תיקח אותם" (ש' 14 ו-24-25 עמ' 18 לפרוטוקול). עוד העיד, כי "אני מעולם לא התנגדתי, נכון שאני בודק את הדברים ואולי מקשה שזה לא זורם ואני רוצה לבדוק מי המאבחן ואופציות אחרות ... אבל אף פעם לא מנעתי את זה, נכון שלא יזמתי תמיד" (ש' 19-22 עמ' 20 לפרוטוקול); וכן "כעיקרון אני מסכים לכל הטיפולים, נכון שאני רוצה לבדוק אותם, אני בודק מי המטפלים, אני לא יכול להסכים על משהו שאני לא יודע, כשיש המלצה אני מסכים, אני בודק" (ש' 27-29 עמ' 20 לפרוטוקול). לדברי האב עצמו "הסכמנו שברגע שאת כותבת מייל ואני לא עונה זה הסכמה. יש בינינו הסכמה. אם אני מתנגד או צריך לגופו של עניין אני עונה. אני לא זוכר מתי עניתי בפעם אחרונה, אם צריך אני עונה" (ש' 27-29 עמ' 21 לפרוטוקול). את הקושי הטמון בהתנהלות האב בהחירה האם עת העידה, כי "יש הסכמה כתובה אבל היא לא עוזרת לי ליישם דברים שקשורים לילדים כיוון שיש דברים שמצריכים חתימה של האב, אבחון, בדיקה אצל נוירולוג. האב משתמש בחוסר היענות לו לפי הרצון שלו" (ש' 18-20 עמ' 48 לפרוטוקול).

40. משמעות הדברים היא אפוא, כעולה מהתסקיר, כי האב מטרפד מתן מענה טיפולי ואחר הדרוש לילדים, וזאת באופן המנוגד לטובתם, שלשיטת האב הם אינם זקוקים לטיפולים כלל, למרות שטען כי לא מתנגד לטיפולים ואף מסכים לכולם (ש' 15-17 עמ' 19, ש' 1-5 עמ' 8 לפרוטוקול); בנסיבות בהן, על אף עמדתו האמורה של האב, רשויות הרווחה מצאו, כי הילדים אכן זקוקים לטיפולים רגשיים ולאבחונים שונים, וכי אלה סוכלו בעטיו של האב, חרף העובדה כי הסכים להם לכאורה, וזו כפי הנראה גם הסיבה בשלה המליצו על מינוי

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

5 מאי 2021

תלה"מ 18-12-34708 פלוני נ' פלונית

1 אפטרופוס לדין, נראה אפוא כי יש צורך במנגנון שיגרום לכך שאותן חובות וזכויות המוטלות
2 על האב לדאוג לצרכי הקטין בהיותו אפטרופוס טבעי לילדיו יקוימו באופן תקין.

3
4 41. עת האב הותיר את עניין מינוי האפטרופוס לדין לשיקול דעת בית המשפט, ובחר במודע
5 ובהיותו מיוצג, שלא להשיב לסיכומי האם, במסגרתם עתרה לסעדים חלופיים לפתרון הראוי
6 לשם מילוי צרכי הילדים, וזאת על אף הזכות שניתנה לו לעשות כן בהחלטתי מיום 28.12.20;
7 הרי על דרך העיקרון לפיו האב עצמו נוהג - "שתיקה כהסכמה" - יש לראותו כמסכים (בעצם
8 שתיקתו ואי הגשת תשובה לסיכומי האם) לסעד החלופי שהציעה האם לעניין זה בסיכומיה;
9 בנסיבות בהן נראה כי במבחן התוצאה, כמפורט בתסקיר, מחמת התנהלות האב הילדים
10 אינם מקבלים, או מקבלים באיחור רב מענה לצרכיהם.

11
12 42. אשר על כן הנני מורה כדלקמן:

13
14 א. תביעת האב נדחית.

15
16 ב. האם רשאית על פי שיקול דעתה לחתום בשם שני ההורים על כל מסמך מועיל ודרוש,
17 וליתן הסכמתה בכל עניין, הנוגע לרפואת וחינוך הילדים, והסכמתה או חתימתה לפי
18 העניין יהוו משום הסכמת שני ההורים גם יחד. כל זאת בלבד שהאם עדכנה את האב,
19 בכתב, ובהתראה מוקדמת של לא פחות משבעה ימים, על כוונתה לבצע פעולה זו או
20 אחרת כאמור, אלא במקרי חירום שאינם סובלים דיחוי. לעניין זה עדכון בכתב יכול
21 ויעשה אף במדיה דיגיטלית, כדוגמת דואר אלקטרוני, ווסטאפ וכיוב'.

22
23 ג. היה והאב לא יסכים לפעולה זו או אחרת אותה מבקשת האם לבצע כאמור, יתכבד
24 ויפנה אל האם מבעוד מועד, וככל שלא תסכים לעמדתו, בידי לפנות בהליך מתאים
25 אל בית המשפט.

26
27 ד. האב יישא בהוצאות האם בסך 25,000 ₪.

28
29 ניתן היום, כ"ג אייר תשפ"א, 5 מאי 2021, בהעדר הצדדים.

30
31 נמרוד פלקס, שופט, סגן נשיא